

Návštěva
u vítěze soutěže
O křišťálovou
popelnici 2016

Ohlédnutí
za konferencí
Odpady
a obce 2017

20 let činnosti
EKO-KOM

zpr@vodař

ELEKTRONICKÝ ZPRAVODAJ O ODPADECH PRO MĚSTA A OBCE

ČÍSLO 17, 2017

VÝSLEDKY TŘÍDĚNÍ ODPADŮ V ČR V ROCE 2016

Češi třídí odpad rádi a stále více.
To se projevuje i na celkových statistikách.
V roce 2016 se obyvatelé České republiky
„protřídili“ k novému tuzemskému
rekordu.

Vážení představitelé
měst a obcí,

letní prázdniny jsou tu a s nimi i hlavní vlna dovolených. Při té příležitosti jsme pro vás připravili další vydání Zpravodaje pro obce, který můžete číst v kanceláři, ale určitě jeho zajímavý obsah přijde vhod i ve chvílích volna. Najdete v něm výsledky třídění a recyklace odpadů v systému EKO-KOM v roce 2016. Generální ředitel Zbyněk Kozel připomene jedno významné jubileum – 20 let činnosti společnosti EKO-KOM v ČR.

A samozřejmě nesmíme zapomenout ani na hlavní událost v kalendáři odpadářských akcí – 18. ročník konference Odpady a obce, za níž se ohlédneme v souhrnné reportáži. Vrátíme se i k výsledkům soutěže obcí O křišťálovou popelnici 2016 a do vítězného města Jihlava jsme se osobně vypravili, abychom vám zprostředkovali, jak se tam třídí odpad a co pomohlo městu k vítězství v této prestižní soutěži obcí.

Přeji vám příjemné čtení a ještě příjemnější léto.

Martina Filipová,
ředitelka oddělení regionálního provozu

Výsledky třídění odpadů v ČR v roce 2016

Češi třídí odpad rádi a stále více. To se projevuje i na celkových statistikách. V roce 2016 se obyvatelé ČR „protřídili“ k novému tuzemskému rekordu.

► Každý Čech vytrídil v průměru skoro 45 kilogramů papíru, skla, plastů a nápojových kartonů. To je v meziročním srovnání o 2,5 kilogramu více. Připočteme-li ještě odevzdané kovy, v průměru každý z nás odložil do barevných kontejnerů, nádob, pytlů nebo sběrných dvorů skoro 56 kilogramů využitelných odpadů.

Díky našemu úsilí neskončilo loni na skládce jmenovitě 20 kilogramů papíru, 12,1 kilogramu skla, 12,3 kilogramu plastů a necelý půl kilogramu nápojových kartonů. A k tomu ještě 11 kilogramů kovových obalů. Tím, že jsme všechny tyto odpady vytrídili, dali jsme jim druhou šanci na jejich nové využití.

„Z výsledků je zřejmé, že obyvatelé ČR si uvědomují svou spoluodpovědnost za kvalitu životního prostředí. A právě třídění odpadu v našich domácnostech je jednou z možností, jak k té kvalitě přispět svým dílem. V roce 2016 jsme celkově vytrídili a zrecyklovali bezmála 800 tisíc tun obalových odpadů. A to má rozhodně smysl!“ hodnotí příznivé výsledky Zbyněk Kozel, generální ředitel společnosti EKO-KOM, a.s.

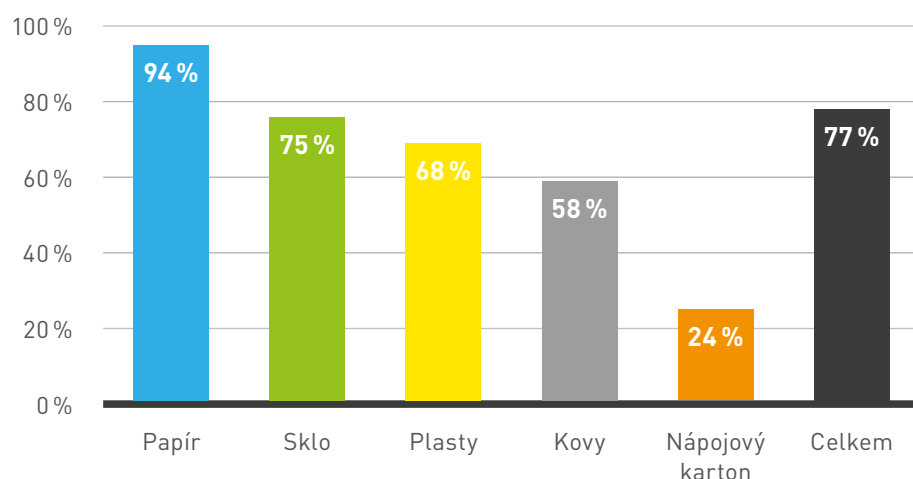
V ČR se tak z více než 1 milionu tun vyrobených obalů 77 % vytrídilo a zrecyklovalo. Z nich získané druhotné suroviny pak nahradily částečně nebo úplně přírodní suroviny při výrobě nových produktů. Jen pro představu – díky recyklaci vytrídě-

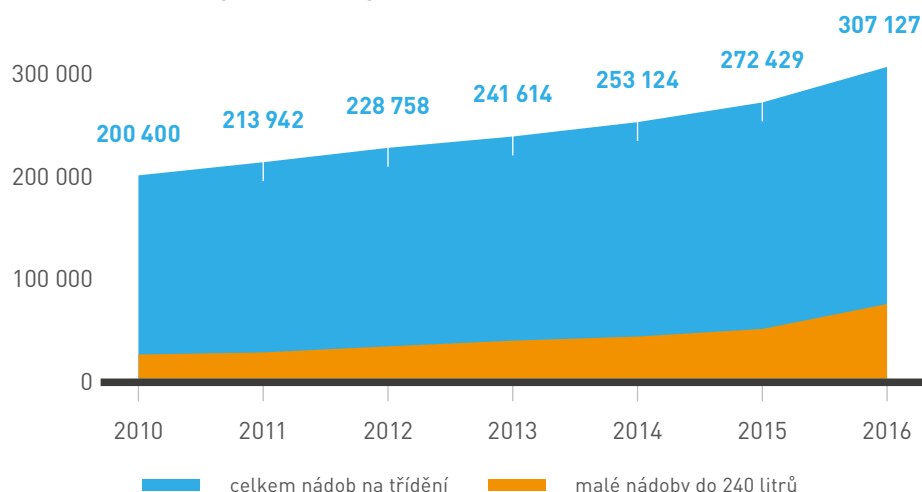
MNOŽSTVÍ VYTŘÍDĚNÝCH ODPADŮ NA OBYVATELE A ROK (papír, sklo, plasty, nápojové kartony)

DOSAŽENÁ MÍRA RECYKLACE

VÝVOJ POČTU BAREVNÝCH NÁDOB NA TŘÍDĚNÝ ODPAD V ČR

ného papíru a využití druhotné suroviny při výrobě nového, se loni v ČR zachránily více než 2 miliony vzrostlých stromů. Díky recyklaci všech odpadů jsme pak ušetřili 27 km² přírody – to velikostí odpovídá třeba rozloze Orlické přehrad.

Musíme dodat, že Češi mají pro třídění odpadu velmi dobré podmínky – a to díky spolupráci 20 586 firem a 6 114 obcí zapojených v systému EKO-KOM. Díky tomu má možnost třídít už 99 % obyvatel České republiky a k dispozici měli v roce 2016 více než 307 tisíc nádob na tříděný odpad. Z toho tvoří přes 70 tisíc menší nádoby do 240 litrů, které jsou umísťovány i do zástavby rodinných domů kvůli nedostatku prostoru a obtížné obslužnosti, a také proto, aby i obyvatelé takových zástavby měli možnost třídít komfortním způsobem. Čím lepší podmínky totiž lidé pro třídění odpadu mají, tím více a ochotněji ho třídí.

Díky zahušťování sběrné sítě se rok od roku zkracuje i průměrná vzdálenost k nejbližším barevným kontejnerům. A ani rok 2016 v tomto směru nebyl výjimkou. Průměrná vzdálenost, kterou musí lidé ze svých domovů s vytríděným odpadem ujít, se zkrátila o další metr – na pouhých 96 metrů.

Dosahovanými výsledky třídění a recyklace obalových odpadů patří ČR i nadále mezi evropskou špičku. Podle nejnovějšího celoevropského srovnání Eurostatu jsme v celkové recyklaci obalů na druhém místě, hned za Belgií. V dosažené míře recyklace plastových obalů nám patří celoevropsky bronzová příčka, v recyklaci papíru jsme pak v rámci zemí evropské osmadvacítky posunuli na 5. místo.

Ohlédnutí za konferencí Odpady a obce 2017

Dvoudenní konference Odpady a obce pořádaná společností EKO-KOM znovu přilákala stovky odpadářských odborníků. Letošní ročník, který se konal 14. a 15. června již tradičně v královéhradeckém Kongresovém centru Aldis, byl již 18. v pořadí. A jak se zdá, studnice témat, která se na této konferenci již diskutovala, je prakticky nevyčerpatelná.

Úvodní prezentace patřila již tradičně generálnímu řediteli AOS EKO-KOM Zbyňkovi Kozlovi. Ten se krátce věnoval výsledkům třídění a recyklace obalových odpadů za rok 2016. Nejvíce se však ve svém příspěvku věnoval dvaceti-letému jubileu, které letos slaví spo-

lečnost EKO-KOM i samotný systém třídění a recyklace odpadů. Posluchačům připomenul, kde se zrodila myšlenka, zavést v ČR zpětný odběr obalových odpadů a jak se tu stávající systém budoval. U řečnického pultíku střídá Zbyňka Kozla výkonný ředitel Svazu měst a obcí ČR Pavel

Drahovzal. Zaměřil se na hodnocení spolupráce obcí a obalového průmyslu a krátce pochválil dosavadní spolupráci s AOS EKO-KOM. Na to pak navázalo vystoupení Jaromíra Manharta z Ministerstva životního prostředí. Ten seznámil všechny přítomné s aktuálními plány MŽP v oblasti odpadového hospodářství – zdůraznil potřebu omezit skládkování komunálních odpadů, lépe třídít a recyklovat využitelné složky komunálního odpadu a omezit množství zbytkového komunálního odpadu. K tomu by měl lidi motivovat mimo jiné takzvaný princip PAYT, kdy by občané platili jen za takové množství nevytríděného komunálního odpadu, které vyhodí. Okrajově pak připomněl budoucí recyklační cíle, které by měla Česká republika plnit. Na Jaromíra Manharta navázal další zástupce Ministerstva životního prostředí, Jan Maršák s tématem Balíček k oběhovému hos-

podářství. Shrnuje, v jaké fázi se jeho projednávání na úrovni Evropské unie právě nachází, jaká je aktuální podoba tohoto návrhu, jaké změny by to znamenalo pro odpadové hospodářství v jednotlivých členských zemích EU, včetně ČR.

Odpolední blok přednášek pak odstartovali odborníci z AOS EKO-KOM. Petr Balner nejprve nabídl krátký pohled na sběr odpadů včetně obalů v zahraničí. Posluchači v kongresovém sále se tak mohli dozvědět, že v Belgii sbírají definované typy obalů, v Německu, Holandsku nebo na Maltě pak sbírají vše, v Asii naopak jen odpad, který lze dále prodat. Po Petru Balnerovi pokračoval Martin Lochovský, který se tentokrát věnoval možnostem sběru využitelných složek komunálních odpadů, jinými slovy – jak a kam mohou obyvatelé ČR třídit odpady. Zmínil, že v ČR existuje několik způsobů sběru – odvozný, donáškový, sběrný dvůr/

místo. Lidé pak mohou třídit do nádob, pytlů, nebo například boxů. Zdůraznil, že každá z metod má svá pravidla, výhody i nevýhody. Automatické identifikaci a svozu odpadu z nádob se pak věnovala následující prezentace, kterou si připravili Jana Krutáková z Hantály a.s. a Josef Petrů z ICS Identifikační systémy a.s. Srovnávali jednotlivé identifikační systémy, jako jsou čárové kódy, QR kódy nebo RFID systém, který funguje na principu čtení radiofrekvenčních vln. Tyto „pomocníci“ jsou stále častěji využívány nejen pro evidenci vyváženého odpadu, ale v některých případech sledují i stav naplněnosti jednotlivých sběrných nádob.

Po přestávce následoval další blok přednášek, které vedla Martina Vrbová z EKO-KOMu. Nejprve vystoupila se svým příspěvkem o používaných typech sběrných nádob Iva Zeroniková. Srovnala z několika různých úhlů pohledu nádoby na horní

výsyp, spodní výsyp a pytle. Po ní se dostal k řečnickému pultu Martin Vaněček z Odboru životního prostředí Magistrátu města Brna, který pohovořil o zkušenostech se sběrnými dvory a jejich využití ve velkém městě. Vaněčka pak vystřídal jednatel společnosti GREEN Solution David Hrabina, aby posluchačům přiblížil, jak se provádějí analýzy komunálních odpadů. O analýzách domovních odpadů pak hovořil David Lukáč z EKO-KOMu. Zmínil mimo jiné to, že domovní odpad má odlišnou skladbu v létě a v zimě, a co vše je nutné zohlednit při výpočtech. Prezentaci o fyzikálně-chemických vlastnostech směsných komunálních odpadů si dále připravila Jana Suzová ze Sako Brno, a.s.

Pavel Rokos ze společnosti ENVY RECYCKLING se zaměřil na recyklaci skla v České republice. Předposledním řečníkem byl Jan Mec ze společnosti Transform Lázně Bohdaneč – jeho tématem byla recyklace směsných plastových odpadů z komunálních zdrojů a představení produktů, které společnost z druhotných surovin vyrábí. První den odborných přednášek uzavřel externí odborník Miroslav Fojt. Řeč byla o recyklaci PET – zmínil, v jakých oborech se tato druhotná surovina využívá a s jakými úskalími je potřeba při recyklaci počítat.

Večer patřil již tradičně slavnostnímu vyhlášení soutěže obcí „O křišťálovou popelnici 2016“. V tomto celostátním klání jsou obce a města hodnoceny podle dosažených výsledků a míry aktivity v oblasti nakládání s komunálním odpadem. Klíčovým kritériem byla i tentokrát míra výtěžnosti tříděného odpadu a do soutěže byly automaticky zapojeny všechny obce, které jsou sou-

Společná fotografie oceněných finalistů soutěže obcí a měst O křišťálovou popelnici 2016.

částí systému EKO-KOM – aktuálně je to 6 114 obcí v ČR. Putovní trofej – křišťálovou popelnici doplněnou o své jméno, získala tentokrát Jihlava. Na druhé místo se protřídil Lanškroun a třetí příčku obsadila středočeská obec Lety.

Zajímavým programem pokračoval i druhý den letošní konference Odpady a obce 2017. Blok prezentací odstartovala Martina Vrbová z AOS EKO-KOM – zaměřila se na ekonomiku odpadového hospodářství v obcích ČR, přičemž představila ak-

tualizovaná data za rok 2016. Po ní převzala slovo Barbora Tomčalová z IURMO, která se zaměřila na hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích České republiky. Připomněla, že náklady obcí ovlivňuje více faktorů – jednak jsou

Křišťálová popelnice putovala letos do Jihlavy

V třídění obalových odpadů je ČR na evropské špičce. Kde ale lidé třídí ve všech směrech nejlépe? Odpověď na to dávají mimo jiné výsledky celostátní soutěže obcí v třídění odpadů „O křišťálovou popelnici 2016“. Jména těch nejlepších byla odtajněna tradičně na slavnostním večeru v Hradci Králové v rámci konference Odpady a obce 2017. Ceny předali zástupci autorizované obalové společnosti EKO-KOM, a.s., která je vyhlášovatelem soutěže.

V prestižní celostátní soutěži jsou obce hodnoceny podle dosažených výsledků a míry aktivity v oblasti nakládání s komunálním odpadem. Klíčovým kritériem je pak tříděný sběr využitelných odpadů. Hodnocení obcí se provádí především na základě údajů poskytovaných obcemi systému EKO-KOM v rámci jejich pravidelného výkaznictví. Do soutěže jsou automaticky zařazeny všechny obce, které jsou v tomto systému zapojeny – aktuálně je jich 6 114, tj. zhruba 99 % obcí v celé ČR.

Do celostátního finále se letos probíjela tato patnáctka měst a obcí: Jablonec nad Jizerou, Jaroměř,

Jihlava, Lanškroun, Olomouc, Opava, Rychnov nad Kněžnou, Šternberk, Uherské Hradiště, Velké Meziříčí, Zábřeh, Čejkovice, Lety, Ořech a Putim.

Vyhrát však mohl jen jeden z těchto finalistů. Putovní trofej, ze které se uplynulých 365 dní radoval Ždírec nad Doubravou, tak v 13. ročníku soutěže „O křišťálovou popelnici“ získala Jihlava. Zástupci města převzali kromě křišťálové popelnice i šek na 150 tisíc korun.

Na stříbrnou příčku vystoupalo město Lanškroun, které za své poctivé třídění získalo 100 tisíc korun. Z třetího místa se tentokrát radovala obec Lety, kam putuje 70 tisíc korun. Tyto finanční odměny jsou určeny na další zkvalitnění nakládání s odpady. Kromě finančních odměn dostala obě města za své snažení také menší křišťálové popelnice.

Na čtvrtém až patnáctém místě se pak bez určení pořadí umístili zbylí finalisté – Jablonec nad Jizerou, Jaroměř, Olomouc, Opava, Rychnov nad Kněžnou, Šternberk, Uherské Hradiště, Velké Meziříčí, Zábřeh, Čejkovice, Ořech a Putim.

to místní podmínky, rozsah odpadového hospodářství v obci, cenotvorba služeb v odpadovém hospodářství a technické podmínky, tj. způsob sběru a svozu odpadů i dostupnost potřebné infrastruktury. Přednášku zaměřenou na preferovaný způsob konstrukce poplatku za odpad si pak připravil Jiří Remr za Institut evaluací a sociálních analýz. Po něm pokračoval Petr Balner z EKO-KOMu s prezentací o rozšířené odpovědnosti obalového průmyslu a významném ekonomickém nástroji pro rozvoj tříděného sběru a recyklace.

Komunikační a vzdělávací aktivity společnosti EKO-KOM představil ředitel komunikace a marketingu Lukáš Grolmus. Připomněl mimo jiné to, že dlouhodobou osvětovou kampaň zaměřenou na spotřebi-

tele zahájil EKO-KOM už v roce 2003 a pokračuje v ní prakticky dodnes. Za klíčový pak označil školní vzdělávací projekt Tonda Obal, který s tematikou třídění a recyklace odpadů osloví ročně zhruba 160 000 dětí na 700 základních školách po celé ČR. Upozornil i na dvojici nových televizních spotů, které společnost v letošním roce spustila a s nimiž se většina obyvatel ČR prostřednictvím TV obrazovky již určitě setkala. Další prezentace patřila Petru Kratochvílovi z ECOBATu, který v ní pohovořil o třídění baterií. Po něm dostala slovo vedoucí majetkového odboru magistrátu města Karviná Helena Bogoczová, která představila komunikační kampaň Karviné na podporu sběru tříděného odpadu. Dodala, že město realizuje osvětové kampaně

a motivační soutěže od roku 2013 – za tu dobu se zvýšila roční produkce tříděného sběru o více než 150 tun, zatímco produkce směsného komunálního odpadu klesla. Se závěrečnou prezentací, vystoupila Marie Peřínková z Městského úřadu v Prachaticích. Ta se s posluchači podělila o zkušenosti s nakládáním s bioodpady v tomto jihočeském městě. Po možnosti třidit bioodpady volali prachatictí občané už od roku 2010, radnice tak v roce 2014 díky podpoře z OPŽP investovala do výstavby sběrného dvora a kompostárny, zakoupila vůz na svoz bioodpadu a nádoby na bioodpad a tříděný odpad. Později zahájily Prachatice vlastní osvětový projekt „Bioodpad řešíme společně“ zaměřený na zapojení veřejnosti, škol a podnikatelů. ■

Trofeje pro vítěze.

Druhé místo v soutěži patří městu Lanškroun.

Zástupci vítězného města Jihlava.

Třetí místo obsadila obec Lety.

Ing. Zbyněk Kozel
Generální ředitel, EKO-KOM

20 let činnosti EKO-KOM pohledem Zbyňka Kozla, generálního ředitele

Jak už mnohokrát zaznělo, Češi se v třídění odpadů neustále zlepšují. A především díky jejich úsilí a vhodně nastavenému systému třídění a recyklace, patří Česká republika v této disciplíně dlouhodobě mezi evropskou špičku.

Samotná historie úspěšného třídění odpadu v ČR se ale začala psát už před 20 lety, přesně 5. června 1997. V ten den byla do obchodního rejstříku zapsána EKO-KOM, a.s., která stojí za zrodem tohoto systému.

Deset akcionářů společnosti tehdy cítilo odpovědnost za obalový

odpad, který vznikl z jejich produkce, a přišlo proto s nápadem vytvořit systém recyklace obalů. Společnými silami chtěli vytvořit systém, který by umožnil každé firmě produkující balené zboží prodávat to, co spotřebitel požaduje, ale zároveň chtěli zabránit tomu, aby s rostoucí spotřebou rostla i hora odpadu

na skládce. Proto tedy vznikl tento neziskový projekt, jehož úkolem bylo takový systém sběru a recyklace obalu v ČR vybudovat.

Začátky to nebyly vůbec lehké. Tři zaměstnanci a pět členů představenstva tehdy dělali první analýzy odpadu, jezdili se učit do západoevropských zemí, kde se už třídilo, a hledali způsob, který by mohl fungovat v českých podmínkách. V prvních několika městech je EKO-KOM testoval v rámci pilotních projektů. To celé tehdy financovalo pouhých dvanáct, později dvacet firem na základě dobrovolné dohody mezi obalovým průmyslem a MŽP.

Někdo se na rozvoj třídění díval s nadšením, jiný s nepochopením, ale dnes je český systém třídění obalů považován za jednu z „best practice“ v Evropě. A s radostí mohou říct, že právě tento systém má na svém kontě za těch uplynulých dvacet let už skoro 9 milionů tun vytríděných obalů. Více o 20 letech činnosti společnosti EKO-KOM najdete [zde](#).

20 LET SPOLEČNOSTI EKO-KOM V DATECH A ČÍSLECH

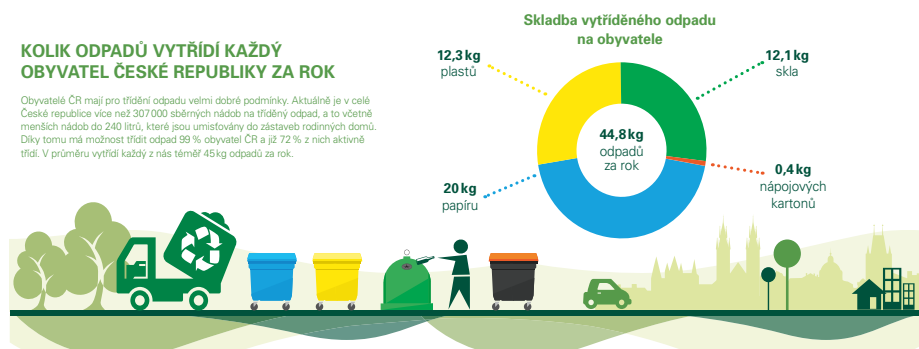
Společnost EKO-KOM slaví 20 let působení v České republice. Hlavní milníky třídění a recyklace obalového odpadu.

1997 5. června zakládá 10 firem neziskovou společnost EKO-KOM	1999 uzavřena Dobrovolná dohoda mezi MŽP a obalovým průmyslem	2000 systémové třídění obalového odpadu už podporuje 300 firem produkujících obaly	2002 EKO-KOM získává autorizaci MŽP. Spolupracuje s 581 firmami a tříděný sběr je zajišťován na 75 % území ČR.	2004 počet spolupracujících firem se rozrůstá na 21 000, systematicky se třídí v 5 000 obcích ČR
---	---	--	--	--

KOLIK ODPADŮ VYTŘÍDÍ KAŽDÝ OBYVATEL ČESKÉ REPUBLIKY ZA ROK

Obyvatelé ČR mají pro třídění odpadu velmi dobré podmínky. Aktuálně je v celé České republice více než 307 000 sběrných nádob na tříděný odpad, a to včetně menších nádob do 240 litrů, které jsou umístěny do zástavby rodinných domů. Díky tomu má možnost třídít odpad 99 % obyvatel ČR a již 72 % z nich aktivně třídí. V průměru vytřídí každý z nás téměř 45 kg odpadů za rok.

2007 společnost EKO-KOM hlásí 3 miliony tun vytríděného obalového odpadu	2010 v České republice je už více než 200 000 barevných kontejnerů na tříděný odpad	2012 EKO-KOM dostává novou autorizaci MŽP; k recyklaci už společnost předala 6 milionů tun odpadu z obalů	2014 odpady už pravidelně třídí 72 % obyvatel ČR	2017 77 % všech obalů v systému EKO-KOM je ročně předáváno k recyklaci
--	---	---	--	--

Na návštěvě u vítěze soutěže obcí O křišťálovou popelnici 2016

Jak již zaznělo výše, Křišťálová popelnice je soutěž obcí v třídění odpadů, kterou už od roku 2004 pořádá společnost EKO-KOM, a.s. Letos se vítězem stalo Statutární město Jihlava, a proto jsme se na Vysočinu zajeli podívat, jak funguje systém nakládání s komunálními odpady, který byl označen jako jeden z nejlépe fungujících.

▶ V Jihlavě žije cca 50 000 obyvatel v sedmnácti místních částech. Průměrná nadmořská výška města je zhruba 525 m. n. m. a terén je zde, na rozdíl od jiných krajských měst, poměrně členitý. Velmi členitá a různorodá je i struktura bydlení – od samostatných rodinných domů – téměř samot, až po hustě obydlená velká sídliště bytových domů. No a samozřejmě historické centrum, které je městskou památkovou rezervací, s úzkými středověkými uličkami.

Čím větší a různorodější město, tím důležitější je, aby byla dobře sehraná spolupráce mezi městem a svozovou firmou. Neméně důležité je i vybavení území zařízeními, která se o odpady vyprodukované na území města postarají. Z tohoto pohledu je v Jihlavě situace téměř ideální. Město disponuje skládkou, v jejímž areálu je i dostatečně kapacitní kompostárna. Ve městě fungují tři sběrné dvory a vytríděné odpady se upravují na dotřídovací lince, která je také v místě. Samozřejmostí jsou smlouvy s kolektivními systémy a AOS, díky kterým se daří snižovat

náklady na odpadové hospodářství. Město též spolupracuje na sběru použitého textilu s Diakonií Broumov a společností TextilEco. Do systému města jsou zapojené i soukromé subjekty, jako výkupny a sběrný. I s jejich pomocí se daří plnit povinnost zajistit sběr kovů. Město si svůj vliv na chod odpadového hospodářství pojistilo i tím, že svozovou firmu, Služby města Jihlavy s.r.o. (též SMJ),

ze 100 % vlastní. Jejím prostřednictvím má navíc podíl i ve firmě provozující dotřídovací linku.

Ani sebelepší vybavení, ani vlastní firma však nemohou konat zázraky, pokud nejsou dobré vztahy mezi městem, svozovou společností a obyvateli. O chod systému nakládání s komunálními odpady se starají jak zaměstnanci SMJ, tak také tři pracovníci magistrátu, kteří celý systém koordinují a kontrolují. Pracovníci magistrátu mají i pravomoc rozhodovat o velikosti nádob na SKO přidělených k jednotlivým nemovitostem a činí tak dle počtu obyvatel skutečně zde žijících. Při takové velikosti města je nezbytné, aby samosprávu v oblasti nakládání s odpady zajišťovali specialisté.

Mezi zajímavosti použité v Jihlavě patří systém čárových kódů na nádo-

bách na tříděný sběr i na odpadkových koších po městě. Při výsypu nádoby se načítá její čárový kód a míra naplnění. Následně se data vyhodnocují a zjišťuje se, jak jsou nádoby v jednotlivých lokalitách využívány. V případě potřeby se stanoviště s nádobami může doplnit o další nádobu, nebo se může upravit frekvence svozu nádob. Není bez zajímavosti, že celá řada otázek týkajících se nakládání s odpady se řeší formou týmové spolupráce. V týmu, který má odpady na starosti, spolupracují zástupci jednotlivých odborů magistrátu a firem, aby opatření, která se navrhnou, byla akceptovatelná na všech úrovních.

Jak již bylo naznačeno výše, pro kvalitní fungování odpadového systému ve městě je nezbytné, aby jej také přijali obyvatelé města. A Jihlava se o to ze všech sil snaží. K dispozici je tu více než 1 400 kontejnerů na tříděný sběr a dokonce i tři stanoviště s podzemními kontejnery. Sběrné dvory jsou otevřené šest dní v týdnu, kompostárna ve všední dny. Obyvatelé města mají možnost si zakoupit za zvýhodněnou cenu domácí kompostéry pro zpracování organických zbytků z domácností i zahrad.

Jednou z akcí, které pracovníci realizují, je „odpadový detektiv“, vždy v den svozu nádob na komunální odpad pracovníci magistrátu prostým nahlédnutím do popelnice zjišťují, zda se v ní nenachází nic, co by mělo končit v nádobách na separovaný odpad, nebo na sběrném dvoře. Pokud je vše v pořádku, na popelnici přivážou cedulku s poděkováním a pochvalou. Pokud je zjištěno pochybení, je uživatel nádoby – opět přivázaným lístečkem – upozorněn na to, který druh odpadu byl v popelnici špatně. Z kontroly neuplynou žádné sankce

Odpady v Jihlavě

Kam s odpadem v Jihlavě	Poplatek za odpad	Formuláře ke stažení	Podnikatelé
Chci platit méně za odpad	Dokumenty, statistiky	ISNOV	Hlášení černých skládek
Novinky	Praktické informace	Obecné informace	

a je spíše jakýmsi druhem osvěty. Současně tyto kontroly slouží jako podklad pro optimalizaci objemu nádob u jednotlivých domů. Při opakovaných kontrolách pak lze pozorovat, že se třídění výrazně zlepšuje.

Neméně důležitou součástí práce s obyvatelstvem je jeho informování. Město provozuje velmi dobře zpracované webové stránky www.odpadyjihlavy.cz, kde se každý zájemce dozví všechny potřebné informace o správném nakládání s odpady ve městě, o svých právech a povinnostech, o cestách odpadu po jeho vytrídění, i praktické informace o svozových dnech či otevíracích hodinách sběrných dvorů. SMJ nabízí exkurze do sběrného dvora v Havlíčkově ulici, kde jednotlivcům i skupinám vysvětlí systém nakládání s odpady v Jihlavě. Je zde i učebna – ekocentrum, kde probíhají výukové programy pro děti i dospělé. Na tuto exkurzi může navazovat návštěva třídicí linky, skládky a kompostárny.

Zajímavým nástrojem, jehož cílem je větší zapojení obyvatelstva do celé problematiky nakládání s odpady, je tzv. „Program zodpovědného nakládání s odpady.“ Do programu se může přihlásit každý obyvatel města, a pokud splní jeho podmínky, může získat slevu na poplatek za provoz systému nakládání s odpady. To, zda podmínky splnil, může občan zjistit kdykoliv on-line právě na stránkách Odpady Jihlavy. Program nabízí dvě možnosti, jak se zapojit. Tou první variantou, která je určená pro všechny obyvatele města, je aktivní navštěvování sběrných dvorů, při kterém je třeba minimálně čtyřikrát ročně odevzdat některý z vybraných druhů odpadů, jako jsou objemné odpady, nebezpečné odpady, bioodpady, kovy, elektrozařízení nebo použité

rostlinné oleje. Cílem je, mimo jiné, i omezení mobilních forem sběru uvedených odpadů a větší využívání sběrných dvorů, ale zejména snaha naučit lidi správnému nakládání s těmito druhy odpadů tak, aby nekončili ve směsném komunálním odpadu. Druhou možností, která se však týká pouze obyvatel rodinných domů, je prodloužení frekvence výsypu nádob na směsný komunální odpad na jedenkrát za čtrnáct dní, přičemž velikost nádoby je dimenzována objemem 2 litry na osobu a den. Podmínkou je, že tento režim je třeba udržet minimálně osm měsíců v roce. Čtrnáctidenní frekvenci svozu nádob na komunální odpad od rodinných domů zavedlo město direktivně od března 2016 a spolu s tímto krokem nabídlo lidem možnost nechat si k domu bezplatně přistavit hnědou popelnici – kompostejner pro odkládání biologicky rozložitelného odpadu z domácností i zahrad. Systém zatím přináší zajímavé výsledky. Je do něj zapojeno přes 9 000 domácností, ve kterých žije skoro 20 000 obyvatel.

Další možností, jak se mohou obyvatelé města aktivně zapojit

do udržování pořádku ve městě, je aplikace „Kniha hříchů města Jihlavy“, počítačová aplikace, prostřednictvím které může každý nahlásit černou skládku, nebo nepořádek. Pracovník magistrátu úklid přímo v tomto systému objedná u svozové společnosti, SMJ pak následně zajistí zjednání nápravy a občan dostane zpětnou vazbu, jak byla věc řešena.

Možností, jak předcházet vzniku odpadů, nemá město mnoho, ale i tady vyvíjí aktivity. Například prodejem dotovaných tašek na třídění, případně prodejem látkových tašek s textem „moje taška nešustí, nevytvářím zbytečný odpad“.

Samozřejmě, že vše není ideální, jak by se mohlo čtenáři na první pohled zdát. Město se potýká s výskytem černých skládek, jak v kontejnerových stáních, tak i mimo ně, někdy řeší problémy s nedostatečnou čistotou separovaného odpadu, ale jsou to jednotlivé případy, které se snaží řešit zvýšenou osvětou. Zavedením 14-denní frekvence svozu nádob na komunální odpad se skokově velmi výrazně zvýšilo množství odpadu separovaného, proto bylo

nutné u řady hnízd navýšit frekvenci svozu nádob na tříděný odpad a upravit systém tak, aby byl pro obyvatele funkční, příjemný, současně ale i pro město ekonomicky únosný.

Na první pohled je zřejmé, že systém nakládání s komunálními odpady v Jihlavě je pro obyvatele velmi vstřícný. To většinou zname-

ná, že nemůže být levný. V případě Jihlavy to však neplatí. Náklady města na odpadové hospodářství se pohybují v průměru okolo 700 Kč na obyvatele za rok, takže zdaleka nedosahují celorepublikového průměru, tj. 900 Kč na osobu. Město je poměrně úspěšné ve výběru plateb od obyvatel a rekreatantů, z poplatku

pokryje více jak 80 % nákladů, což u měst této velikosti není zdaleka obvyklé. Významnou položkou je příjem ze „skládkovacího“ poplatku a zanedbatelná není ani odměna od AOS EKO-KOM. V konečném důsledku tak může být hospodaření obce považováno minimálně za vyrovnané, a tím se opravdu může chlubit málokdo.

Přestože nastavení efektivního systému nakládání s komunálními odpady v obci je běh na dlouhou trať, zdá se, že v Jihlavě se této problematice zhostili se ctí a doufáme, že pro mnohé budou konkrétní řešení uplatňovaná u letošního vítěze Křišťálové popelnice inspirativní. Pokud byste chtěli získat další podrobnosti, neváhejte a obraťte se s důvěrou na vedoucí odboru životního prostředí, Ing. Katarínu Ruschkovou, katarina.ruschkova@jihlava-city.cz, které tímto mnohokrát děkujeme za pomoc při zpracování této reportáže. ■

Informační samolepky na kontejnery

Společnost EKO-KOM, a.s. nabízí bezplatně obcím informační samolepky na kontejnery na tříděný odpad. V případě zájmu, prosíme, kontaktujte vašeho příslušného regionálního manažera.

